

Beata Kossakowska

Książki warte polecenia

Uczymy się uczyć

Czesław Plewka, Małgorzata Taraszkiewicz
„Pedagogium” Wydawnictwo OR TWP w Szczecinie
Szczecin 2010

Nie ukrywam, że szukając jakiś czas temu materiałów dotyczących skutecznego uczenia się, z dużym sceptycyzmem sięgnęłam po pozycję „Uczymy się uczyć”. Podejrzywałam, że po raz kolejny będę się przedzierać przez gąszcz teoretycznych rozważań, z których nie uda mi się skorzystać *tu i teraz*. Owszem, w książce są dwa obszernie rozdziały teoretyczne poświęcone uczeniu się i jego fundamentom, ale pisane:

- **dla nauczycieli** – uwzględniające dydaktyczny aspekt uczenia się,
- **przystępnym** językiem – konkretnie, bez zbędnych cytatów, odwołań,
- **w formie ułatwiającej uczenie się** – z podziałem kluczowych problemów na nieduże spójne partie akcentowane przez przejrzyste podsumowania.

Szczególnie podział obszernej teorii na pigułki wiedzy sprzyja korzystaniu z książki. Gdy zaciekawia nas procesy zachodzące podczas uczenia się przez modelowanie, krótko można się im przyjrzeć w rozdziale „Źródła kształtowania zachowań uczącego się”, a innym razem sięgnąć do rozdziału, który pokazuje „Niektóre tajemnice naszego mózgu”. Dzięki książce można uczyć się wybranego tematu w swoim tempie i w swoim czasie.

Autorzy publikacji doskonale wiedzieli, że od teorii lepsze są przykłady, i to uczynili jej główną zaletą. Niecierpliwi czytelnicy pewnie od razu przejdą do rozdziału „Korepetycje z uczenia się”. Zebrano tam syntetycznie zasady sprzyjające koncentracji uwagi, aktywnego słuchania, skutecznego czytania, udziału w dyskusji, sporządzania notatek, przygotowania się do egzaminu itd. Oczywiście omawianych zagadnień związanych z uczeniem się jest w książce znacznie więcej, a sposób ich przedstawienia pomoże samym nauczy-

cielom w rozwijaniu powyższych umiejętności i ułatwi przekazanie ważnych reguł, zasad swoim uczniom. Jak ułatwi? Na przykład można omówić z uczniami *12 sugestii przy sporządzaniu notatek* lub, wzorując się na nich, ułożyć własny katalog. Ucząc uczniów kultury dyskusji, skorzystać z *12 reguł dotyczących uczenia się poprzez udział w dyskusji*. Wywiesić w klasie *12 rad, które ułatwiają osiągnięcie sukcesu w uczeniu się*. W książce są jeszcze inne równie cenne edukacyjnie „dwunastki”.

Kolejną zachętą do sięgnięcia po omawianą książkę jest 10 narzędzi – testów, przepisów, kwereń metod i technik nauczania, które możemy zastosować *tu i teraz*. Część z nich znałam, część była dla mnie odkryciem – ale wszystkie wykorzystuję do dziś, bo autorzy zadbali o atrakcyjną formę językową i graficzną. Na pewno warto sięgnąć po aneks 1 i przypomnieć sobie, jak uczą się osoby, które mają inną niż nasza modalność sensoryczną. Natomiast aneks 5 zawiera test dominacji półkuli mózgowej, a aneks 8 pokazuje, jak zarządzać emocjami. Każdy z nich ma walor praktyczny, może być elementem diagnozy, edukacyjną wskazówką czy zwartym podsumowaniem pracy.

„Uczymy się uczyć” to jedna z książek, którą stała mam w swojej pedagogicznej biblioteczce i często do niej sięgam. Chętnie też polecam ją tym, którzy szukają nowych rozwiązań dydaktycznych. Ale jest najważniejszy powód, dla którego trzeba ją przeczytać – ta książka niesie ważne przesłanie: *Uczenia się można się nauczyć, trzeba jednak robić to nieustannie, mądrze, z wykorzystaniem tego wszystkiego, co o uczeniu się już wiemy, i z poszukiwaniem tego, czego jeszcze nie wiemy*.

Beata Kossakowska jest nauczycielem konsultantem w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli, koordynatorem projektu APN.